

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik jul. és aug. hónapban minden vasárnap.

Előfizetési ára:
 egész évre - - - - - 10 K
 fél évre - - - - - 5 K
 Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Kardos Miksa.

Helyettes szerkesztő:

dr. Plukovich Sándor.

Laptulajdonos:

Az ujvidéki nemzeti munkapárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137. szám.

Iskolán kívüli oktatás.

Zichy János gróf kultuszminiszter közművelődési politikájában nevezetes indító lépést jelent az a körrendelet, mely az iskolán kívüli szabad oktatás ügyének állami támogatásáról s a kulturális célra felhasználható társadalmi instrumentumok szervezése iránt intézkedik.

A művelt nyugaton már régóta nagy sikerrel működnek a szabad oktatás széles alapon felépített s gazdagon dotált intézményei. Népakadémiák, liceumok keletkeztek mindenütt az okolni vágyó felnőttek számára, hogy a nekik szükséges tanfolyamokon megkapják utólag, előhaladt korukban, amit kötelek tanuló éveik alatt az iskola falai közt meg nem szerezhettek.

Ismeretpótlásra a legtöbb ember rá szorult. Még a tanulmányaikkal kész, a teljesen kiképzett férfiak sem állhatnak meg tudásukkal ott, a hova az iskolák vezérlete alatt eljutottak. Mert a tudomány azóta folyvást haladt, anyaga nőtt és terjeszkedett, módszere és eszközei tökéletesedtek. Nemcsak a jó pap kénytelen holtig tanulni, hanem valamennyi jóra való szakerő is a maga mesterségében, ismeretkörében s ennek irodalmában.

A társadalmi érintkezés azonkívül általános műveltséget követel ma ugyanezért mindenkitől, aki ott érvényesülni akar. Ennek hiányát az életben vajmi sokan érzik, s a bajon segíteni kénytelenek, hogy pótolhassák, amit iskolás koruk könnyelműsége vagy az intézeti nevelés hanyagsága nekik nyújtani elmulasztott. Erre való a felnőttek számára szervezett szabadoktatási kurzusok.

Nélkültk minden törekvő csak az autodidaxis veszélyes útját használhatná fel. Némelyek célhoz értek így is. Annál többen estek a sziszifuszi munkának áldozatul. A magára hagyott törekvés önművelődésével ritkán boldogulhat oly életkorban, mikor ereje javát egzisztenciális gondok kötik le s

a fiatalság fürge képességei nem támogatják többé munkáját. Rá van szorulva az avatott vezető kézre, mely megnyitja neki a forrásokat, felmenti őt azok hosszúságos keresése alól; áttekintést nyújt a neki való ismerettömeg fölött, tisztázza fogalmait, rendezi gondolatait s mellőzve a fárasztó részleteket, azok összegezésével, a kísérletek eredményeivel gyarapítja meg lelkét. A szabad oktatás az autodidakták hatalmas segítőtje: megóvja őket sok tévedésüktől, fölmenti sok meddő fáradozás alól. Intézményeit az altruizmus emberbaráti szelleme hatja át, s nagyban előmozdítja kulturális uton az emberiség szocializálódását.

E törekvés vágya másfél évtized óta nálunk is mutatkozik már. A magyar társadalom megmozdult, hogy közművelődési szervezeteket, egyesületi alapon szabad oktatási intézményeket alkosson. De az eredmény nem sokkal multa felül a gyermek kezdetlegesség fokát. Egyesek buzgalomból a parlagon felejtett kigyöpösödött, itt-ott kisebb faiskolák, apró berkek és kertek keletkeztek. Az ügy messze van még attól, hogy hatalmas kulturát fejlesszen ki a közszükséglet kielégítésére.

Az első hatalmas lökést az ébredő mozgalomnak tulajdonképpen az „Urania magyar tudományos egyesület”, illetve annak hírneves, kiváló elnöke Molnár Viktor államtitkár fáradozatlanságán adta meg. Az ő hathatós pártfogása mellett alakult meg a „munkás gimnázium” elnevezés alá foglalt azon szervezetek, melyek az iskolán kívüli oktatással rendszeresen foglalkoznak. Városunkban 2 év óta fennálló ilyen intézmény szintén az ő védőszárnya alatt keletkezett s e sorok írója, mint ezen intézmény vezetője, legjobban érzi, hogy a kultúra kiszélesítésének ezen új zsenge hajtásai, melyek ezernyi nehézséggel s fásult közönnyel küzdenek, csak az ő gondoskodása alatt fognak megerősödni.

Bizonyára nem csalódunk, ha az államtitkár befolyásának tudjuk be azt a hatalmas akcióit is, mellyel most

mintegy formát ad a kultuszminiszteri rendelet az eddigi mozgalmaknak.

Azt akarja ez a rendelet, hogy a nemzeti munka, mely e téren csak elszigetelten és sporadikusan működhetett, hatalmas szervezetet kapjon, minden hivatott erőt dologba állítson, az egész társadalmat megmozgassa s az állami felügyelet égisze alatt országos segédelmet biztosítson neki évenként e nagy kulturális cél szolgálataiban.

A felnőttek szabad oktatásának országos tanácsával tekintélyes központi organumot kíván létesíteni, melyet a vidéken törvényhatóságoknál helyi tanácsok egészítsenek ki és támogassanak. A kormány e konzultatív szervezet útján gyakorolná az államfelügyeleti jogát a társadalom kulturális tevékenysége fölött és istápolná azt anyagi segítséggel mindenütt, hogy a kitűzött közművelődési cél az államcélokkal találkozzék. A miniszter rendelete országos jelleget ad az eddigi partikuláris törekvéseknek, de az állami felügyeletet szerencsésen egyeztetni össze a társadalmi munkásság egészséges önkormányzatával. A kulturegyesületek és intézmények autonómiájához nem nyul, az országos és helyi tanácsokat is fulnyomólag önkormányzati tényezőkből alakítandóknak tervezi. Csak az államsegély megadásánál köti ki feltétel gyanánt a szabadoktatásnak a közérkölcselel s a hazai törvényekkel összhangzó voltát.

Az egész nemzet gratulálhat közoktatásügyi kormányzatunknak e szerencsés kezdeményezéshez, s önmagának a majdani eredményhez, ha teljesül a rendeletben kifejezett hő óhajtás, hogy társadalmunk önkéntes és szabad hozzájárulásával a szabad oktatás immár elsőrendű kulturtényezővé fejlődjék, mely nagy stílusban mozdítja elő Magyarországon népünk egyetemének értelmi és erkölcsi emelkedését.

Megjelenik az írógéptechnika királya a látható írás

Olcsóbb bármely írógépnél.

ROYAL STANDARD IRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszorítók nélkül vezeti a legkisebb és vastagabb papirost is.

Ujvidéki képviselő: Mártonfi István ur Erzsébet szálló. — Városunkban is számos helyen bevezetve.

Ára 550 Korona.

Telefon: 36-96

KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

Ujvidék új sikere.

Pár hónappal ezelőtt közöltük már, hogy a város közigazgatási bizottsága és főispánunk előterjesztést tett a kormánynak az iránt, hogy Bács-Bodrog vármegye nagy kiterjedésére való tekintettel a Ferenc esatornán aluli rész népoktatásának állami felügyelete intenzívebb és éberebb gyakorolhatása végett a megyei tanfelügyelőség Ujvidék székhellyel egy új szervet nyerjen, esetleg, amennyiben a népoktatási törvény nem gátolná, új tanfelügyelőség kreáltságát.

Főispánunk hathatós befolyása és támogatása ebben a kérdésben is sikert hozott Ujvidéknek. A vallás és közoktatásügyi m. k. miniszter méltányolva a tanfelügyelet érdekében felsoroltakat, a Ferenc esatornán aluli rész népoktatásának állami felügyelete intenzívebb és éberebb gyakorolhatása céljából Ujvidék székhellyel egy iskolátalagatói állást szervezett.

Önálló tanfelügyelőség szervezését óhajtottá volna már most a miniszter, de egyidőre ennek a népoktatási törvény állta útját.

Egyidejűleg felhívta Ujvidék közönségét, hogy az iskolátalagató részére állásához méltó természetbeni lakásról és hivatali helyiségről gondoskodják.

Iskoláink.

II.

Az állami polgári fiúiskola ezidei értesítőjét 87 oldalnyi terjedelemben *Mardos Ignác*, az intézet lelkes igazgatója becsátotta közre. Ez az iskola, amely napról-napra rohamosabban fejlődik, feladatának magaslatán áll és a kitűzött célt a legeredményesebben érte el. Kár, hogy nem állított fel legalább a III. párhuzamos osztály, amelyre pedig részint a helyi körülmények folytán, de másrészt a tulzafoltság elkerülése céljából is nagy szükség lett volna. Számba kell vennünk azt a nem csekély mértékben mérlegelendő körülményt, hogy itt a végvidéken a tanároknak kettős munkásságot kell kifejtteni, ami abban leli magyarázatát, hogy a növendékek jórésze idegenajkú. Amily öröndetes jelenség az idegenajkúknak a magyar iskolába való tudulása, éppannyira kívánatos a tanítás módjának megkönnyítése, ami elsősorban a tanerők és az osztályok szaporítása által érhető el. Azonfelül azt is láttuk, hogy az iskola ma már szűknek bizonyult a jelentkező nagyszámu tanuló befogadására. Minderről minndannyian és így vezetőkörünk is személyesen szereztek tudomást.

Az értesítő elején az az igen szépen concipiált beszéd olvasható, amelyet *Lengyel Henrik* tanár mondott *J. Zorkóczy Lajos* volt igazgató sirkövének leleplezése alkalmával. Majd *Avar Gyula* becsát közre egy igen talpraesett értekezést, amelyben okulásra méltóan arról szól, mit és hogyan olvassanak tanulóink. Az ilyen tanácsadásra, ma midőn a számos bűnügyi és más egyéb ifjuság kezébe nem való regények mondhatni gombamódra szaporodnak és a tanulók teljesben megméltelyezik, kétszeresen szükség van.

Megismerkedve a végzett tananyaggal, megkapjuk az ujonnan kinevezett gondnokság tagjainak névsorát, majd megtudjuk, hogy az intézetben az igazgatón kívül 6 rendes tanár, 5 hitoktató és 4 óraadó működött. A szertárak a rendelkezésre álló eszközökhöz képest eléggé gyarapodtak, az *Avar Gyula* vezetése alatt működő Gárdonyi önképzőkör pedig a lefolyt évben is intenzív munkásságot fejtett ki.

A közönségünk előtt is kellemes emlékek maradt és lapunk hasábján részletesen közölt tornaünnepély ismertetése után *Avar Gyula* választott szavakban írja le a pünkösdi

ünnepek alatt a magas Tátrába vezetett kirándulást, amely a leírás után itélve valóban szívet-lelket felvidítő volt és a kirándulást vezető tanárok ügyességét dicséri. A tanulók sokat láttak és számos tapasztalattal gazdagon tértek haza.

Igen helyesen közli az igazgató ezek után a magánvizsgálati szabályzatnak és az átlépés alkalmával teendő különböző vizsgálatnak megfelelő rendelkezéseit.

A tanulók száma 308 volt, a szülők legnagyobb része az iparos (95) és a kereskedő osztályból (80) kerül ki. A tanulók közül ujvidéki volt 164, bacsodrogmegyei 80, szerémmegyei 50, a többiek más megyékből kerültek ki. Igen sok volt a vidékiek közül a vasuton bejáró növendék, akik részére egy internátus létesítése elkerülhetetlenül szükségessé válik. Vallást tekintve róm. kath. 136, görög kath. 1, görög keleti 41, ág. hitv. ev. 43, ref. 28, izraelita 59; anyanyelv szerint magyar 168, német 88, tót 9, horvát 2, szerb 41. Az előmenetelt tekintve általános kitünő osztályzatot nyert 10, jeleset 38, jót 80, elégségest 85 tanuló, egy tárgyból elégtelen 27, két tárgyból elégtelen 18, három tárgyból elégtelen 16, háromnál több tárgyból elégtelen 24. Ennek folytán osztályisméltésre utasított 24. A slójd-tanfolyamot 87 tanuló végezte.

Az igazgatói jelentés arról ad számot, hogy a tanárok az iskolán kívül is eredményesen munkálkodtak a köz érdekében. Ünnepélyt az iskola a lefolyt tanévben nov. 19-én, márc. 15-én, ápr. 11-én, június 8-án és június 25-én tartott. A tanulók jótékony alapokra 60 kort gyűjtöttek, a kirándulási alapon a pénztári állomány év végén 369 korona. A szorgalmas, jövőseleű és előmeneteli tanulók ezidén is szépszámban kaptak jutalmat. A jövő évi beiratásra vonatkozó tudnivalók zárják az értevezítőt. A kik javító vizsgálatot tenni óhajtanak, folyamodványt kötelesek benyújtani augusztus 15-éig az igazgatóságnál, mert különben elvészik a javítóvizsgálatra becsátatásuk iránt való jogukat.

Lapunk legközelebbi száma július 16-án jelenik meg.

HIREK.

Közgyűlés. Városi törvényhatósági bizottságunk folyó hó 11-én délután 4 órakor közgyűlést tart.

Közigazgatási bizottsági ülés. Városunk törvényhatóságának közigazgatási bizottsága a főispán, elnökle mellett f. hó 14-én rendes havi ülést tart.

Céllövőverseny. Tudvalevőleg városunkban is megalakult *Matkovits Béla* főispánunk hathatós közreműködésén folytán a városi lövészbizottság, amelynek tagjait városunk előkelő társadalmának legkiválóbbjai alkották. A lelkes felszólításra 60 tanuló jelentkezett, hogy a lövészetben való jártasságot lehetőleg gyorsan és szakavatott vezetés mellett elsajátítsa. A tanfolyam vezetését *Kalapis János* honvédfőhadnagy vállalta magára, aki mellett még főként *Forster Géza* városi tanácsnok, *Eckert János* felsőker. isk. tanár, *Varga Antal* főgimn. tanár és *Herzog István* gyógyszerész buzdokoltak, míg a titkári teendőket *Mardos Miksa* és *dr. Piukovich Sándor* látták el. A lövésztanfolyamban résztvettek jártasságukról vasárnap a hadiszízetben levő katonai lövöldében számoltak be, meg pedig mesés eredménnyel. Különösen ki kell emelnünk *Kalapis János* oktatónak fáradságot nem ismerő, határtalan buzdalmát, amellyel itt is a legteljesebb siker elérését tudta biztosítani. Távozása valóságos kárnak mondható. A versenyen megjelent a lövészbizottság, a honvédtisztikar, a városi tanács 8 előkelő társadalmuk több tagja. A jutalomtárgyak, amelyek részint a sz. k. város, részint a társadalom adományából kerültek ki, a következők voltak: cognacos készlet, tula-ezüst óra, nickelóra, acélóra, flaubert, táveső, ezüstszipóka, ezüstbot, evőkészlet, söröspohár, gyümölcskészlet, tentatartó, pénzárca, sörös készlet, boroskészlet, gyertyatartó. A jutalmakat a lövészbizottság elnöke, *dr. Demetrovics Vladimir* polgármester osztotta ki szép beszéd kíséretében. Jutalmakat kaptak: 1. Cseszák

Mihály 10 fal. 37 egys., 2. Tukanics József 9/38, 3. Király Béla 9/37, 4. Fülöp Benő 9/36, 5. Károly Ferenc 8/40, 6. Polyakovics Géza 8/33, 7. Fabrici Dezső 8/32, 8. Schossberger Jenő 7/34, 9. Totovics Gyula 7/34, 10. Beck József 7/32, 11. Totovits István 7/29, 12. Götzl Bertalan 7/27, 13. Häusler Emil 7/21, 14. Mieser János 6/34, 15. Hegyi Károly 6/29 és Németh Lajos 6/19. Ezenfelül a tanfolyam egész tartama alatt tanúsított kiváló előmenetelükért a honvédelmi miniszterium részéről küldött éremmel tüntették ki a következőket: 1. Tukanics József, 2. Götzl Bertalan, 3. Häusler Emil, 4. Krausz Emil, 5. Király Béla. A tanítványok nevében *Fülöp Benő* köszönte meg *Kalapis János* oktatónak lelkes fáradozását.

Eljegyzés. *Dr. Berlin Lajos* kir. alügyész eljegyezte *Heckenshoffer Mihály* fogháztelgyelő finomműveltségű leányát, *Erndt*.

Kerti ünnepség. Mult vasárnap tartotta a „Polgári Magyar Daloskör” a polgári céllövészegyesület helyiségében kerti ünnepségét, amely ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben a legfényesebben sikerült. A karok mindegyike, amelyeket *Léh Jakab* a legnagyobb ügyességel dirigált, nagy tetszést keltek, különösen nagy hatásra számítottak a „Turul” római műsorának bemutatott két száma a „Szerenád” és a játszói kis keringő. Emellett *Somogyi György* igen csinos sölöszámokkal tűnt ki. Volt ezenfelül még számos látványosság is, amelyek mindegyike nagy tetszést érdemelt ki. A hangversenyt követő tánc jökevényben igen sokáig tartott. A rendezőség élén *dr. Piukovich Sándor* egyleti alelnök és *Gyenyiszé Károly* titkár állottak.

Sztrájk. A Schönberger és Lederer bútorgyár alkalmazottai folyó hó 4-én sztrájkba léptek. Követelik a munkaidőnek 9 órára való leszállítását és a gyárnak modernőbb berendezését. A rendőrség a gyártulajdonosok és a munkások között a békéltetési tárgyalást megindította.

Uj ügyvéd. *Dr. Resch Ferenc* az ügyvédi vizsgát letette és ügyvédi irodáját helyben, Andrassy-utca 8. sz. alatt megnyitotta.

Képesítés. *Resch Emma* a budapesti felsőpariskola vizsgalati bizottságánál a polgári iskolai kézimunkatanítónői képesítő vizsgálatot letette.

Halálozás. *Steiner József* mészáros mester, háztulajdonos vasárnap életének 76. évében hosszabb szenvedés után elhunyt.

Ismeretterjesztő előadások. A „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egylet” ujvidéki osztályának titkára, *dr. Piukovich Sándor* a Titelen f. hó 8-án tervezett előadását e hó 16-án fogja megtartani.

A paripási ifjak, kiket *Kalapis János* honvédfőhadnagy ismert agilitásával szintén oktatótt a céllövészetre, vasárnap délelőtt a Hadi-szízetben levő katonai lövöldében céllövőversenyükön a legszebb jártasságról tettek tanúságot. Összesen 27-en jelentek meg, mindegyik 25 lövéssel vett részt a versenyen. A honvédelmi miniszterium ez alkalommal 5 érmet küldött, amelyek a verseny után kiosztásra kerültek. Az ifjak ügyességét misem bizonyítja jobban, mint az, hogy mintegy felelősségük 25 találatot ért el, ami mindenesetre bizonyosságot szolgáltatott arról, hogy az oktató főhadnagy a legnagyobb buzdossággal és lelkiismeretességgel parkodott a nemes célt a leghathatósabb módon keresztülvinni.

A polgári céllövészegyesületnek a f. hó 2-án megtartott kacsalövészete alkalmával 605 lövés tetetett a céltáblákra s mindössze 96 kacsalövés eredményezett. Dinyertesek lettek mély lövésért a következők: 1. Tausch János (szeg) 57 osztóval, 2. Massong Péter V/115 osztóval, 3. ifj. Zaubauer Agoston V/142 osztóval, 4. Emberi Mihály V/169 osztóval, 5. Lobenstein Karoly V/210 osztóval. Vasárnap július 9-én az 5-ös céltáblára 150 lépés távolságban lönek. Délután katonahangverseny este tánc lesz.

Kérelem. Mint az „Ujvidéki Katholikus Olvasókör” elnöke azon tiszteletteljes kérelel fordulok a közönséghez, kegyeskedjék némi adománnyal azon szegényeken segíteni, akiket a június hó 25-iki Hunyadi-utcai tűzvész szerencsétlenné tett. Bármily csekély

adományt szívesen fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk. *Dr. Piukovich Sándor* elnök.

A bácsi ág. egyházmegye főesperesi installációja. Junius hó 29-én csütörtökön iktatták be a bácsi ág. ev. egyházmegye új elnökségét és tisztikarát Ujverbáson. A község régebb nem látott annyi vendéget. Bácsmegye minden lutheránus lakossága községe elküldte a maga értelmiségét, úgyhogy Ujverbás utcáin csakugy nyüzsgöttek reggel a vidám lateinerektől, kik a zászlós főteán sétálva nem is tudták talán, hogy ők most a jövő Nagy-Verbász idegenforgalmi subiectumai. Az installációs ünnepély az ág. ev. templomban folyt le. A „Luther ének” erőteljes dallama adta az ünnepélynek a stilszerű kezdetet. Ezután Róth Béla óverbázi lelkész imádkozott, mire Belohorszky volt főesperes szeretettel üdvözölte a jelenlévőket, felolvasta a most megválasztott elnökséget és tisztikart és megeskette. Az elnökség tagjai: Wagner G. Adolf ujverbázi ev. lelkész, főesperes, Dedinszky János dunagósi ev. lelkész al-esperes, Lebach László nagybirtokos főfelügyelő és kissárosi Kiss Gyula óverbázi jegyző, a bácsmegyei jegyzőegyesület elnöke, felügyelő. Az elnökség tagjai közül erre hárman, Lebach László, Wagner G. Adolf és Dedinszky János — Lebach magyarul, Wagner magyarul és röviden németül, Dedinszky tótul — mintegy programját adta jövőendő munkásságának, mire az új főesperes imája s a zsufolási megtelet szép templom egybegyűlt híveinek éneke zárta a napsgaras, lélekemelő ünnepélyt. Istentisztelet után az elnökség a főesperes lakására vonult, ahol számos vidéki és helybeli küldöttség tisztelgését fogadta. Déli 1 órakor a „Hotel Greifenstein”-ben lévő Kaszinóban 250 terítékű bankett volt, melyen jelen voltak az installáción említettek kivül a vármegye legelőkelőbbjei. Ott láttuk Vojnits főispánt, Michailovits alispánt, Mikosevits Kaput orsz. képviselőt, Lebach Pétert, dr. Jahn Róbert ujvidéki városi tanácsost, dr. Hoffmann Péter bpesti orvost, Szeberényit, számos környékbeli ügyvédet, papot és más intellektuelt. Diszes hölgykoszoru emelte az izléses rendezésű bankett fényét s a helybeli intelligencia is teljes számban elhozta a tisztelet zálogát a szeretett főesperesnek. Így a tanári kar is élén Székely Sándor főgimn. igazgató, Wagner György, a főesperes atyja és mások. A bankettet is ima nyitotta meg, Wagner főesperes imája. Belohorszky volt főesperes a királyt éltette ünnepélyes szeretettel a harmadik fogásnál, míg Wagner főesperes honszerellemmel telített szavakkal báró Prónait és Scholtz Gusztáv püspököt éltette. Lebach László főfelügyelő a vármegye illusztris vendégeit üdvözölte, mire Dedinszky alperes a honszeretetet és a honpolgári erényeket apostrofálta. Kiss Gyula főfelügyelő az egyházi elnökséget köszöntötte fel, felszólalt még a tisztikarból dr. Jahn Róbert, Petry lelkész, volt esperes és, számos helybeli szónok. Vojnits István rövid, találó szavakkal köszöntötte az üdvözlelt, Lebach felügyelő a hölgyeket ünnepelte, Belohorszky volt főesperes a főispánhoz intézett még néhány tisztelő szót s végül dr. Ott Ferenc kulai ügyvéd humorizált egészséges rhetorikával. Az ünnepi bankett estig tartott. (Beküldetett.)

Kerti ünnepségek. A „Frohsinn” daleylet július 16-án, az építésmunkások szakegylete pedig július 23-án a polgári lövöldében kerti ünnepséget rendez.

Vizsgaletétel. *Schubert Márton* városi alszámvevő az államszámveteli vizsgát a lefolyt héten jó sikerrel letette.

Tarthatatlan állapotok az utcán. Több oldalról szóvá tétetett már az a vég nélkülinek látszó ostromállapot, mely úgy látszik állandósulni kíván utcáinkon, villamos vasút építés cím alatt. A Petőfi utca elzárása miatt a kocsiforgalom a parallel Magyar-utca tere fölé fordult át. A bürokratikus bölcsesség azonban ezt az utszakaszt is felszakította, úgy, hogy az Ujvidékre jövő idegen a Mátyás király és Epres utcáknak elnevezett homoksvatagon, illetve sártengeren kénytelen átvergődni fehéren a portól, vagy feketén a sártól, míg végre kijut a II. Rákóczi Ferenc-utca, hol már büszkén fut tova (egy esztendő óta) mind e kellemetlenségek okozója, az U.V.V. vasut kanyargó sánpárja. Nem tudjuk, meddig tart még e szépséges állapot, de annyi bizonyos, hogy úgy a porral, mint a villamossal már is torkig vagyunk.

A törökországi kolerára való tekintettel Ujvidéken foganatosított vizsgálat ügyében, mint örömmel értesülünk, a tanács sürgős javaslatot tett a belügyminiszterhez, hogy a vizsgálat oly módon legyen foganatosítható, mely nem akadályozza meg az utasokat további utjukban. Mert hogy a vizsgálat miatt fellépő 3/4 óras késés, mely miatt minden uton lekészte az összes csatlakozásokat, melkora méltatlankodás szülője, azt volt alkalmunk Szabadkán a legutóbbi napokban két ízben is tapasztalni, hol valósággal rohamot intéztek az állomás ellen, közben persze Ujvidékre is szórva az epitetonokat s nem feledkezve meg az eljáró tisztviselőkről sem. Vajha minél előbb foganatja lenne a tanácsi javaslatnak.

Tanulmányut. A főgimnázium 39 tanulója 11 napra terjedő kirándulásáról, melyet Fiume — Sebenico — Spalato — Cattaro — Gravosa — Ragusa Mostár — Szarajevo — Jajce — Banjaluka — Okucsáni utvonalon végzett, kitünő kondícióban e hó 1-én haza érkezett. A kirándulást *dr. Hauschka Márton* tanár vezette, kísérő tanár pedig *Kardos Miksa* volt.

Uj zászlóaljparancsnok. A helybeli honvédelmi bizottság zászlóaljparancsnokává *Danczinger Károly* százados, törzstisztjelölt nevezett ki.

— Kezdődő vakbélgyulladásnál igyek reggel éhgyomorral fél pohár természetes **Ferenc József-keserűvizet**, mely a legbiztosabb és a legenyhébb hashajtó. Kiváló előnye, hogy a gyomorra és a belekre nincs semmiféle káros hatással és még naponkinti használat mellett is kitünően hat.

Dr. Landenberger, orvosügyi főtanácsos a stuttgarti Katalin közhórházban, a legkülönneműbb betegségeknek alkalmazva, annak époly biztos, mint enyhe hatását bizonyítja. Ez utóbbi körülménynél fogva a Ferenc József-víz használata szerinte a beteg oly lobos büntalmánál is megengedhető, melyeknél gyakran más hashajtók ellenjavaltak.

A ki tehát egészségére vigyáz, igyek valódi **Ferenc József-keserűvizet**, amelyet 35 év óta nagy becsben tartanak az egész világon. Az utolsó kiállításán egyedül tisztelték meg a nagy milleniumi éremmel és egyedül egy legmagasabb kitüntetéssel. A **Ferenc József-keserűvizet** mindenütt árusítják az összes fűszerüzletekben és a gyógytárakban.

Árverés. A m. kir. államvasutak helybeli állomásán a kézbesíthetetlen küldemények folyó hó 24-én d. e. 9 órakor fognak eladatni.

Lakások, elképzelhető-e vén házban sok lakó után poloska nélkül? Mielőtt ily lakásba beköltözne, ti-zítsuk azt ki alaposan Löcherer Cimexinnel. Ez eddig az egyedüli szer, amelytől a poloskák nyomban elpusztulnak, petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak és többé ki nem kelnek. Nem piszkít, foltot, szagot nem hagy, a legkényesebb butor is tisztítható vele. Moly ellen egyedüli biztos szer. Kapható: Herczog István gyógyszerárban Ujvidéken és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bártfán.

VITA FORRÁS
SÓSKÚT vaszort

Természetes hazai gyógyvíz.

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukor-betegeknek, kösvény, hólyag- és vesebajok ellen.

Félpohár VITA-forrás a gyomorerőtetést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa a **CONSUM Keresk R.-t.**

Budapest VII., Teréz-körút 4.

Raktár: **Wagner Testv. cégnél Ujvidék.**

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Árverési hirdetmény. 644. sz. 1911. végrh. Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1910. Sp. IV. 310/3. sz. végzése következtében dr. Prodanovits Mihály ügyvéd által képviselt dr. Osztojics Tihamér javára 570 kor. 80 fill. s jár. erejéig 1911. évi május hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1000 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m. 650 kötet tankönyv és kiadási jog nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1911 évi V. 1589. számú végzése folytán 570 korona 80 fillér tőkekövetelés, ennek 5% kamatai s eddig összesen 134 k. 40 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Ujvidéken Zmaj Jovanovits u. 4 a leendő megtartására 1911 évi július hó 13-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1911. évi július hó 1-én. *Horváth*, kir. bir. végrehajtó.

Póthírdetmény. 4244/tkv. 1911. szám. Az ujvidéki kir. törvénytörvény, mint telekkönyvi hatóság, ezennel közhírré teszi, miszerint Schar és Várnay cég végrehajtónak Georgievics Mihály ujvidéki lakos végrehajtást szenvedett elleni 335 k. s jár. iránti végrehajtási ügyében 2974/1911. sz. a kibocsátott árverési

American Dentist **UGO BOELKE** Berlinből. Amerikában elsajátított egész új módszer szerint készít

ARANYFOGASOROKAT

melyek eltörhetetlenek és levehetőek továbbá porcellán és aranykoronákat. Különlegesség: ferdén álló fogak rendbehozatala. Található naponta reggeltől délután 5 óráig dr. Loránd fogorvosi műtermében Winkle udvar (Sörház).

Postadobozokban 30 f.-től, Ruha dobozokban 40 f.-től, Női kalapdobozokban 70 f.-től feljebb, ALLANDÓ NAGY RAKTÁR. Dobozok mérték után gyorsan és olcsón. ÉKSZER DOBOZOK a legmodernebb kivitelben.

Nagy könyvkötészet és dobozárugyár.

BARTH DOMONKOS Zrinyi Ilona utca 15. szám.

TELEFON 314.

hirdetményben az ujvidéki 1538. sz. betétben A + I. sorszám alatt 16. hrsz. jószágtestből Georgievics Mihályt megillető 1/8 részre 24640 kor. kikiáltási árban a C I sorsz. a. bekebelezett hasznélvezeti joggal terhelten és az ujvidéki 1539. sz. betétben A + I sorsz. alatt 14. hrsz. jószágtestből ugyanazt illető 1/12 részre a C. I. és 4. sorsz. a. öz. Georgievics Antalné javára bekebelezett hasznélvezeti joggal és öz. Nedelykovic Györgyné javára bekebelezett lakhatási joggal terhelten 14389 k. kikiáltási árban a kir. törvényszék árverési termében 1911. évi augusztus hó 5. napjának d. u. 3 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t.-c. 167. § a alapján a Nadrágyi vasipar társaság cég végrehajtató érdekében 5207 k. 5 fillér tőkekövetelése s jár kielégítése végett meg fog tartatni.

Ujvidék, 1911. évi június hó 3. napján. *Vékey Jolán* s. k., kir. törvényszéki bíró. A kiadmány hitelűl: *Xulcsár* kir. telekkönyvvezető.

2033. szám kmbp. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága egy pénzbeszedő-műhely-ellenőr állásra ezennel pályázatot hirdet.

Pályázó magyar állampolgárságát és erkölcsi előéletét igazolni tartozik. Az állás ideiglenes minőségű és napi 3 koronával díjaztatik.

Pályázati kérvények 1911. évi július hó 14-éig nyújtandók be a pénztár igazgatóságánál.

Ujvidék, a kerületi munkásbiztosító pénztár 1911. évi július hó 2-án tartott igazgatósági üléséből.

Pospischill F. s. k., igazgató.

Xerbich J. s. k., elnök.

Keressük mindenütt a legjobbat!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál.
Igyunk és kérjünk mindenütt.

Szántói

természetes savanyúvizet,

mely gazdag természetes szénsavtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyi-összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve hasznos, elsőrangú

asztali és gyógyviz.

Bornak: fűszer
Betegnek: gyógyszer
Egészségesnek: óvszer

Főraktár: Ujvidéken Wagner Testvérek fűszerkereskedőnél.

4°-os—5°-os

alapon

törlesztéses-kölcsönökért a felek

közvetlenül fordulhatnak hozzánk 25—65 évi időtartamra

tőke-kamat törlesztésre beosztva

Földbirtokra városi házakra.

Parcellázásokat finanszírozzunk.

Kisgazdák által megvásárolt nagy földbirtokot szétparcellázzunk, ahhoz szükségeltető pénzt esetleg előre folyósíttatjuk.

Eladósodott birtokot szintén finanszírozzunk.

II-od III-ad helyű kölcsönöket folyósíttatunk

Agrária Kereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 2.

Földbirtok érték 75—85 százalékáig.

Eladó.

Egy fél hold szőlő Kamenicin, gyönyörű kilátás, kitűnő forrásvíz, pormentes helyen, dr. Szlezák nyaralója mellett — jutányosan eladó. Bővebbet a tulajdonosnál: dr. Márkus Demeternél, Ujvidék.

Kiadó.

augusztus hó elsejétől a H. Rákóczi Ferenc ut 73. számú házban egy modern udvari lakás (villanyvilágítással) mely áll 2 szoba, előszoba, konyha, éléskamra, padlás és fűskamrából. Bővebbet jelzett házban.

Lakás

a Jenő herceg utca 20. szám alatti házban mely áll 3 szobából, előszobából, konyhából, pincéből, padlásból, — villanyvilágítással — azonnal kiadó. Bővebbet nyújt Lerch Adolf Temerinai utca 15. szám.

Azonnalra kerestetik

társ vagy vevő

nagyobb összeggel, egy szép és **Jövedelmező iparvállalathoz** nagyobb állandó vevőkörrel. Ajánlatok ezen lap kiadóhivatalához „C. F. 100000” jelige alatt intézendők.

Házeladás.

Peics utca 19. szám alatti ház szép kerttel szabad kézből eladó.

Eladó.

Öt szobából álló uri lakás 1 és fél hold szőlővel külön gazdasági házzal a futtaki országot mellett. Bővebbet: Szalkay Sándor városi adótitkár.

Kiadó

2 világos száraz raktárhelyiség és 2 pince, amely különösen fűszerkereskedőknek alkalmas. Bővebbet nyújt Stojanovics Szvetozár Kossuth Lajos utca 9.

Kiadó lakások.

Bem utca 9. szám alatt újonnan épült házban egy lakás, amely 3 utcai, 1 udvari szobából, előszobából, fürdőszobából, pincéből, konyhából, éléskamrából, padlásból áll és amelynek külön udvara van, azonnal kiadó. Azonfelül kiadó 4 lakás, 2—2 szobával, 1 konyhával, éléskamrával és fűskamrával azonnal. Bővebbet a háztulajdonos, Stadler Lőrinc nyújt Bem utca 40.

KERESTETIK

egy eszinosan butorozott szoba egy személynek — külön bejárattal — Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Wagner Testvérek 5-ös számú pörkölt kávéja a legfinomabb.

Kávéház helyiség

a legforgalmasabb helyen azonnal kiadó.
:: Bővebbet e lap kiadóhivatalában. ::

Hajós Testvérek Ujvidék.

Gyár: Széchenyi-utca 9. Fűüzlet: Kossuth Lajos-utca 44.
Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szörmefestés. Szörmeeladás. Agytolltisztítás.

FEST

MOS

VEGYTISZTÍT

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta útján pontosan eszközlünk. —

➡ Külön gallértisztító osztály. ➡

5 hete használt teljesen új legmodernebb látható írása

írógép

igen olcsón eladó iroda felosztás miatt. A gép beszerzési ára 640 kor. Cím a kiadóban

Eladó.

A Galamb-utca 1. szám alatti ház szabad kézből eladó. A ház jó karban van, száraz, — s tisztviselőknak, kereskedőknek, tanítónak nagyon alkalmas.

Szliács acélfürdő

Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdús vízforrás. Legtöbb savat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Idény május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulbatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Mint fürdőorvos dr. Nádasy István hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestén át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó fahragaszok minden nagyobb vasuti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utó-idényben stb. ad. Fürdőigazgatóság Szliácscon (Zólyom m.)

Hirdető cégek figyelmébe!

Az „Ujvidéki Hírlap“ ban e hóban lejárt éves hirdesek helyei kedvező feltételek mellett bérelhetők a kiadóhivatalban. —
Telefon 137. Telefon 137.

Sztefanovits

Kávésző

A magyar királyi államvasutak menetrendje.

Budapest—Zimony—Belgrádi vonal.

Érvényes 1911. május 1-től.

Kell. expr. 902. I.	V. v. 934. II. III.	Gy. v. 906. I. II.	Sz. v. 908. I. III.	Sz. v. 912. I. III.	V. v. 936. II. III.	Sz. v. 916. I. III.	Gy. v. 904. I. II.	Sz. v. 914. I. III.	Sz. v. 918. II. III.	Sz. v. 910. I. III.	Állomások	Sz. v. 909. I. III.	K. expr. 2.) 901. I.	Sz. v. 919. II. III.	Sz. v. 917. II. III.	Sz. v. 913. I. III.	Gy. v. 903. I. II.	Sz. v. 911. I. III.	Sz. v. 907. I. III.	V. v. 923. II. III.	Gy. v. 905. I. II.
11:20	—	7:10	7:45	12:50	—	2:20	3:20	6:25	8:00	10:10	i. Budapest keleti p. u. é.	5:45	6:25	6:17	7:25	9:55	1:05	12:40	7:20	—	10:00
—	—	8:16	9:46	2:40	—	4:00	4:29	8:03	9:41	12:19	i. Kunszentmiklós-Tass i.	3:37	—	4:27	5:27	7:44	—	10:54	5:20	—	8:52
1:37	—	8:42	10:23	3:13	—	4:35	4:56	8:41	—	1:16	i. Pülöp-szállás	2:44	—	3:16	4:16	6:33	7:02	11:28	10:20	—	8:24
—	—	9:09	10:59	3:52	—	5:05	5:26	9:15	—	2:04	i. Kiskörös	2:07	3:43	Bpest. 933.	6:30	11:05	10:43	4:00	—	—	7:58
—	—	9:35	11:41	4:30	—	5:55	5:53	—	—	3:01	i. Kiskunhalas	12:59	—	Józsefv. II. III.	5:48	10:31	8:52	3:13	—	—	7:20
—	7:10	10:03	12:21	5:10	7:46	—	—	10:33	—	3:47	i. Kelebia	12:07	—	—	5:05	10:02	8:09	2:24	—	—	—
2:37	7:30	10:14	12:34	5:23	8:06	—	6:36	10:46	—	4:02	i. Szabadka	11:50	2:08	—	6:56	4:50	9:50	7:54	2:07	—	6:37
2:44	—	10:30	1:44	5:35	—	—	6:48	11:00	—	5:20	i. Szabadka . . . . . é	10:21	1:53	—	6:37	—	9:38	7:24	1:21	—	6:25
—	—	—	1:51	5:42	—	—	—	11:08	—	* 5:27	i. Sándor	*10:14	—	—	—	—	—	7:16	* 1:14	—	—
—	—	—	2:13	6:06	—	—	—	11:31	—	5:52	i. Nagyfény	9:52	—	—	—	—	—	6:51	12:53	—	6:06
—	—	11:03	2:40	6:27	—	—	* 7:22	11:52	—	6:22	i. Topolya	9:29	—	—	—	* 9:07	6:26	12:31	—	—	5:51
—	—	—	2:59	* 6:46	—	—	—	—	—	6:43	i. Kishegyes	9:04	—	—	—	—	—	* 6:01	12:08	—	—
—	—	11:20	3:04	6:51	—	—	7:40	—	—	6:48	i. Bácsfeketehegy	8:58	—	—	—	—	—	5:56	12:03	—	5:33
—	—	11:22	3:10	6:53	—	—	7:41	—	—	7:03	i. Bácsfeketehegy . . . . . é	8:53	—	—	—	—	—	5:51	12:00	—	5:30
—	—	11:34	3:23	7:06	—	—	7:53	—	—	7:18	i. Ujverbász	8:36	—	—	—	—	8:38	5:34	11:45	—	5:16
—	—	11:37	3:28	7:11	—	—	7:55	—	—	7:25	i. Ujverbász . . . . . é	8:31	—	—	—	—	8:37	5:26	11:36	—	5:15
—	—	—	3:40	7:22	—	—	—	—	—	7:38	i. Kiskér	8:19	—	—	—	—	—	5:14	11:25	—	—
—	—	11:51	3:47	7:30	V. v. 924.	V. v. 923.	—	—	—	7:46	i. Ökér	8:10	—	V. v. 921.	V. v. 931.	—	—	4:07	11:19	—	5:01
—	—	12:03	4:04	7:47	II. III.	II. III.	—	—	—	8:13	i. Kiszács	7:43	—	—	—	—	—	4:47	11:04	—	4:47
—	—	—	* 4:12	* 7:55	II. III.	II. III.	—	—	—	* 8:21	i. Piros	* 7:37	—	II. III.	I. III.	—	—	* 4:38	* 10:56	—	—
4:13	—	12:20	4:25	8:09	—	—	8:37	—	—	8:35	i. Ujvidék	7:22	12:01	—	—	—	5:55	4:23	10:41	—	4:29
4:18	—	12:25	4:50	—	1:54	5:42	8:44	—	—	8:53	i. Ujvidék . . . . . é	6:55	11:54	7:20	11:04	—	7:48	—	10:28	2:44	4:22
—	—	* 12:30	4:57	—	2:01	5:49	* 8:49	—	—	8:59	i. Pétervárad megálló	6:50	—	7:14	10:57	—	—	—	10:23	2:38	* 4:17
—	—	—	* 5:03	—	2:07	5:55	—	—	—	9:06	i. Pétervárad	6:44	—	7:08	10:50	—	—	—	10:17	2:32	—
—	—	12:43	5:13	—	2:21	6:05	9:02	—	—	9:16	i. Karlóca	6:34	—	6:58	10:34	—	7:33	—	10:08	2:22	4:05
—	—	1:12	5:54	—	3:03	6:48	9:31	—	—	9:57	i. India	5:55	—	6:13	9:32	—	7:05	—	9:26	1:38	3:35
—	—	1:13	6:09	—	3:09	7:01	9:37	—	—	10:15	i. India . . . . . é	5:35	—	6:01	—	—	7:00	—	8:58	1:37	3:34
5:31	—	1:53	7:06	—	4:14	8:01	10:18	—	—	11:14	i. Zimony	4:34	10:26	4:44	—	—	6:19	—	8:06	11:33	2:52
5:50	—	2:06	7:40	—	—	—	10:28	—	—	11:54	i. Zimony . . . . . é	3:54	10:23	—	—	—	5:49	—	7:35	—	2:05
5:58	—	2:14	7:50	—	—	—	10:38	—	—	12:04	i. Belgrád	3:43	10:15	—	—	—	5:40	—	7:25	—	1:57

JEGYZET: A vastagon nyomott percek éjjeli időt jelentenek.

- 1) Indul Budapest ny. p. u.-ról minden kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap, Kiskörösről le minden szerdán, pénteken, szombaton és hétfőn Konstantinápolyba.
- 2) Indul Belgrádból minden hétfőn, kedden, csütörtökön, szombaton, Ujvidékről fel minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnap Páris felé.

*) Feltételes megállás. Az állomásoktól jobbra levő számok alulról felfelé olvassandók.

Eladó butorok.

Modern diófa könyvvállány, diófaasztal, divány, iroda felosztás miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban.

ÖVÁS.

Az Abadie papir társaságtól.

Mint hogy utóbbi időben, általánosan ismert és közkedveltségnek örvendő

RIZ ABADIE (Riz doré)

szivarkahüvelyünkől számos utánzat került forgalomba, óva intjük a t. vevőközönséget, hogy pontosan az Abadie névre ügyelni sziveskedjék, amelyet az utánzatok más különféle szavakkal iparkodnak pótolni. Övünk mindenkit minőségileg silányabb utánzatok vásárlásától, annál is inkább mivel mi azok ellen minden törvényileg megengedhető eszköz igénybevételével fogunk eljárni. Az Abadie papirt előállító társ.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-készítő intézet

SUKDOLÁK A. Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Öt liter

rendelésnél házhoz szállít

Eredeti

Szerémi

Hegyi

BORT

WACHTL IMRE kádár

— Ujvidék, Petöfi-u'ca 8. sz. —

A legolcsóbb és a legjobb világítás az,

melyet earbitfejlesztéssel létrehozott acetylen égővel teremt az u. n. Mignon készülék. Ennek előállítási költsége óránként 30 gyertyaerősségű világításnál 2½ fillér. Minden világítási zavar nélkül könnyen utántölthető. A töltés alig 3-4 percet vesz igénybe, nem esik semmiféle törvényes ellenőrzés alá és nem jár veszéllyel. Esetleges bevezetéseknel a legolcsóbb költségelőirányzattal szolgálunk. — Legjobb referenciák. — Vezérképviselő és egyedárusító a Bácska részére

Bernhart Ferenc

Szilberek (Bács-Bodrog vmegye.)

Kínálok ezenfelül 10-100 lángérs reform készüléket a legolcsóbb áron. Montírozási költség egy lámpa részére 3 kor.

UJDONSÁG.

Ájánlok

complett autogen hegesztő- és vágó berendezéseket, amelyek minden géplakatos- és kovács műhelyben szükségesek és amelyek nálam állandóan raktáron vannak. Vevők nálam díjmentesen praktikus hegesztőberendezésre szóló oktatásban részesülnek.

Bernhart Ferenc

a Lakos és Székely cég képviselője.
:: (Budapest VI., Lehel utca) ::

A kávé minden háztartásban nélkülözhetetlen napiital lett. A reggeli kávét mindenki, a hölgyek az ozsonnait is olyannyira megkedvelték, hogy ez élvezettől többé senki el nem szokik. A különböző világtájakból importált kávészemek nem egyenértékűek s óriási gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a különböző minőségű kávékat jóság és kiadóság tekintetében helyesen elbírálhassuk. A kávéfajoknak szakszerű megítélését és a pörkölésre alkalmas minőségek helyes összeállítását tűztük ki feladatul s ezzel azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legfelségebb minőségű kávékat hozhatjuk forgalomba.

Kávéinkat villanyerővel pörköljük, ennek előnyei:

Legfinomabb liszta iz. Tökéletes erős zamat. Legnagyobb kiadóság.

Egy próba meggyőzi, hogy kávéink a legjobbak.

1. sz. Háztartási keverék	1 kilós csomag	K 3.20
2. " Jó háztartási	" " "	" 3.60
3. " Karlsbadi	" " "	" 4.40
4. " Magnas	" " "	" 4.80
5. " Wagner	" " "	" 5.20
6. " Gyöngy finom	" " "	" 3.80
7. " Gyöngy legfinomabb	" " "	" 4.80

Kiváló tisztelettel

Wagner Testvérek.

Gyártmányok:

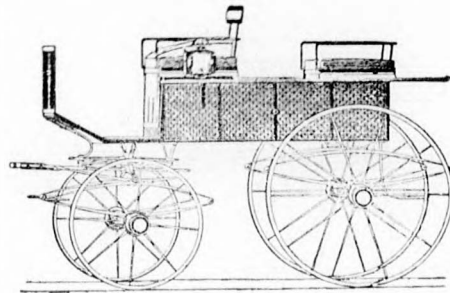
Luxus-hintók, üzleti-kocsik, homokfutó kocsik, vadászati-hajtókocsik, mentő-kocsik, omnibuszok, halottaskocsik- és luxus-szánkók a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Állandó nagy készlet

tartunk továbbá az összes hajlított kocsialkatrészekből (kocsikások, kocsikerek, kerékalkatok, amerikai és francia kocsirudak).

Számos kitüntetés és elismerő levél.

Gyártmányaink legutóbb a londoni magyar kiállításon 1908-ban arany éremmel lettek kitüntetve.

Első délmagyarországi kocsigyár

Reich Mátyás és Lebherz Károly,

:: Ujvidék a (Limán-on). ::

Műhelyeinkben a kocsik előállításához szükséges összes iparágak egyesítve vannak, úgy hogy a kocsik egyöntetű vezetés alatt készül minden részében.

Használt kocsik javíttatnak vagy becsereztetnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megyei és interurban telefonszám: 134.

Sósfürdő

Ó-SZLANKA MENEN

nyitva május 1-étől október 1-éig.

A sósfürdő különösen gyógyító hatással bír rheumatikus bántalmaknál, ízületi és izomszűzál, rheuma és köszvény okozta exsudatumoknál, exsudatos hashártya, anyaméh és ováriumgyulladásoknál, mindenféle katharusszerű bajoknál, különösen a légzőszervek, emésztőszervek bántalmainál, vérszegénység, sápkór, a görvélykór minden neménél, a bőrbetegségek bizonyos fajanál, ischias és neuralgiánál, megkeményült testbőrnel, idült és makacs gennyesedő sebeknél, szaggatásoknál és hasogatásoknál. A fürdőnek 60 elegánsan berendezett szobája van 1-től 4 koronáig terjedő árért, van csinos, tágas vendéglőhelyisége jó ételekkel és italokkal, állandó zenekara, amely naponként háromszor hangversenyez.

Közelebbi felvilágosításokkal szolgál és ingyen prospektusokat küld az Ópazuai (Szerém vm.) takarékpénztár.